

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

اقدامات در سطح خرد و کلان چین برای مهار شیوع ویروس کووید-۱۹

پس از گذشت بیش از ۳ ماه از شیوع ویروس کووید-۱۹ در چین، اکنون به نظر می‌رسد شرایط در این کشور تحت کنترل قرار گرفته است. با همه‌گیر شدن این ویروس در ووهان چین و شیوع گسترده آن، این کشور اقدامات مقابله‌ای و حمایتی را در راستای مهار ویروس و تخفیف خسارات وارده انجام داده که در کاهش تعداد مبتلایان جدید و رسیدن این کشور به وضعیت فعلی کمک کرده است. اکنون که بسیاری از کشورهای جهان، از جمله ایران، با چالش شیوع این ویروس مواجه شده‌اند، بررسی اقدامات چین برای مقابله با این ویروس می‌تواند الگویی برای سایر کشورها در راستای سیاست‌گذاری بهینه باشد. در این گزارش خلاصه‌ای از اقدامات انجام شده تا تاریخ ۱۶ آوریل ۲۰۲۰، مورد بررسی قرار گرفته است.

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

فروردین ۱۳۹۹

چین و کووید-۱۹

با شیوع ویروس کرونا در چین، دولت این کشور تدابیر سخت‌گیرانه‌ای را در نظر گرفته است؛ این اقدامات شامل تمدید تعطیلات سال نو چین تا ۳۰ ژانویه ۲۰۲۰، تعطیلی کامل استان هوبی، اعمال محدودیت‌های رفت و آمد در مقیاسی بزرگ و در سطح ملی، لغو تجمع‌های عمومی، الزام رعایت فاصله اجتماعی و اعمال قرنطینه ۱۴ روزه برای نیروی کار مهاجر در حال بازگشت، بوده است. در این میان سینماها نیز در برخی از مناطق شروع به کار کردند، اما به دلیل پیشگیری از شیوع ویروس کووید-۱۹ دوباره تعطیل شدند.

با انجام این اقدامات، در شرایط فعلی، شیوع داخلی ویروس بسیار کند شده و پس از آن محدودیت‌های رفت و آمدی تا حد زیادی، لغو شده است.

اقدامات حمایتی

حوزه سلامت

- کادر درمان و سایر افرادی که در مبارزه با این ویروس مشارکت دارند، از پرداخت مالیات بر درآمد بر اضافه کاری، مزایا و سایر پرداخت‌ها، معاف شدند.
- ۴۲ هزار کارکنان کادر پزشکی که برای مبارزه با شیوع ویروس، از سراسر چین به ووهان مامور شده بودند، با توجه به کمتر شدن نیاز به آنها، به تدریج در حال بازگشت هستند.
- تجهیزات پزشکی و دارویی مربوط به ویروس کرونا جدید از پرداخت هزینه ثبت معاف شده‌اند.
- تعهد دولت به خریداری اقلام تولیدشده ماسک و سایر مواد جلوگیری کننده از ویروس در صورت کاهش تقاضا در بازار
- در نظر گرفتن مشوق‌های مربوط به مالیات بر درآمد برای بنگاه‌هایی که در تولید محصولات و تجهیزات برای محافظت در برابر ویروس کرونا و مهار آن (مانند ماسک و گان‌های محافظ) مشارکت کرده‌اند. از جمله این مشوق‌ها، کسر صددرصدی هزینه سرمایه‌گذاری انجام شده به منظور گسترش ظرفیت تولید به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی است.
- پشتیبانی از تولید واکسن و انجام تحقیقات مربوط به تولید دارو برای مبارزه با ویروس
- توصیه سازمان امور مالیاتی به ادارات زیرمجموعه و مودیان مالیاتی برای استفاده از تبادل الکترونیکی اسناد مالیاتی و بهره برداری از اپلیکیشن‌های موبایل
- ساخت دو بیمارستان جدید (که هم اکنون برچیده شده) و ده‌ها آزمایشگاه برای تست مبتلایان

اقدامات مالی - عمومی

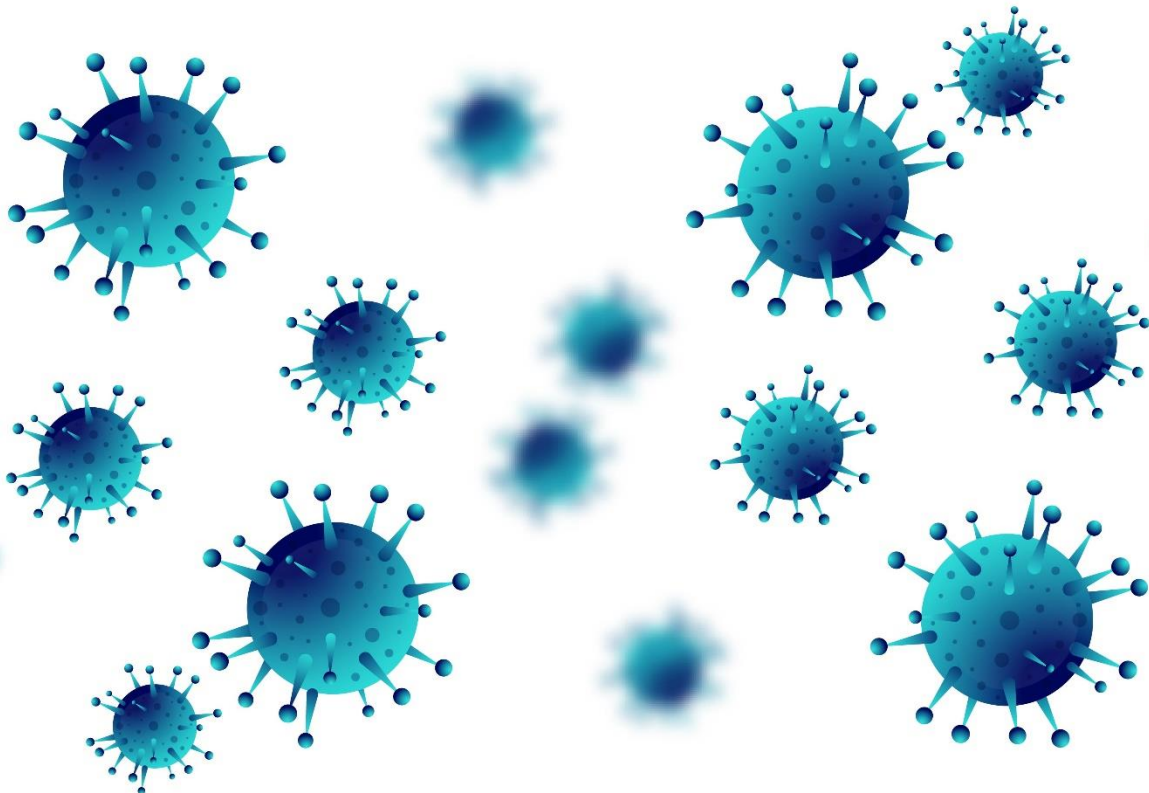
- پیش‌بینی انجام پروژه‌های زیربنایی و راه‌اندازی پروژه‌های جدید به صورت محلی؛ اگرچه که هنوز تصویب نشده‌اند.
- تصویب برنامه‌های تامین مالی به ارزش ۲,۶ تریلیون یوان (معادل ۲,۵ درصد تولید ناخالص داخلی) که در شرایط فعلی رقمی معادل ۱,۲ درصد تولید ناخالص داخلی آن تخصیص یافته و در حال اجراست.
- انجام اقدامات کلیدی شامل؛ الف) افزایش مخارج در حوزه سلامت برای پیشگیری و کنترل اپیدمی، ب) تولید تجهیزات پزشکی، ج) تسریع در پرداخت بیمه بیکاری، د) کاهش مالیات و چشم‌پوشی از دریافت حق بیمه اجتماعی برای کارفرمایان.
- انتظار می‌رود که توسعه مالی به میزان قابل توجهی افزایش یابد که بازتابی از اقدامات اعلام شده از جمله افزایش سقف عرضه اوراق قرضه دولتی تا ۱,۳ درصد تولید ناخالص داخلی، بهبود سیستم ملی مدیریت اضطراری بهداشت عمومی و ثبات‌دهنده‌های خودکار است.

سیاست مالی – مختص به اشخاص

- طی بازه زمانی اول مارس تا ۳۱ ماه می ۲۰۲۰، معافیت مالیاتی برای بنگاه‌های کوچک در استان هوبی اعمال شده و نرخ مالیات بر ارزش افزوده برای بنگاه‌های کوچک در سایر نواحی چین از ۳ درصد به یک درصد، کاهش یافته است.
- اعمال معافیت مالیات بر ارزش افزوده بر طیف گسترده‌ای از خدمات مصرف‌کننده در سراسر کشور، از جمله خدمات مرتبط با زندگی شهروندان که شامل خدمات درمانی، مراقبتی و اقامتی است و خدمات شخصی گوناگون (مانند آرایشگاه و لباسشویی) که در روال معمول مشمول نرخ ۶ درصدی این نوع مالیات قرار می‌گیرند.
- اعمال معافیت مالیات بر ارزش افزوده بر خدمات حمل و نقل عمومی و تحویل سریع (پیک) که این معافیت محدود به بازه زمانی خاصی نبوده و قرار است تا زمانی که ویروس کرونا تحت کنترل قرار نگیرد، ادامه داشته باشد.
- از مارس تا ژوئن ۲۰۲۰، یارانه‌های قیمتی موقت مربوط به افزایش شاخص قیمت مصرف‌کننده دو برابر شده و بیکاران و افراد بی‌بضاعت تحت پوشش قرار گرفته‌اند. یارانه‌های رفاه اجتماعی به افرادی هم که تحت تاثیر این شیوع قرار گرفته‌اند، گسترش یافته است. ارائه کمک هزینه موقت زندگی برای نیروی کار مهاجر نیز تضمین شده است.
- یارانه‌ها و معافیت مالیاتی برای خرید خودروهای سبز (از جمله برقی) تا دو سال تمدید شده است.

سیاست مالی - مختص به بنگاه‌ها

- بنگاه‌های کوچک فعال در زمینه اقامت و پذیرایی از پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی معاف شده‌اند.
- بنگاه‌های بزرگ ملزم به پرداخت تنها نیمی از حق بیمه تامین اجتماعی هستند.
- بنگاه‌های فعال در زمینه اقامت/ پذیرایی و خدمات شخصی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف شده‌اند.
- بنگاه‌ها در چهار فعالیت صنعتی شامل؛ حمل‌ونقل، پذیرایی، اقامت و گردشگری مجاز به انتقال زیان مالیاتی استفاده‌نشده خود در سال ۲۰۲۰ به سال‌های آتی، تا ۸ سال، هستند.
- احتمال بازپرداخت کامل مازاد مالیات بر ارزش افزوده برای نهاده‌های خریداری شده توسط بنگاه‌هایی که در تولید وسایل مورد نیاز برای مهار ویروس و محافظت در برابر آن مشارکت می‌کنند، وجود دارد. مبلغ قابل بازپرداخت مالیات بر ارزش افزوده، مازاد مقدار تجمعی ورودی تراز مالیات بر ارزش افزوده انتقال داده شده به دوره‌های آتی از دسامبر ۲۰۱۹ به بعد را شامل می‌شود. مقاطع زمانی بازپرداخت ممکن است ماهانه انجام شود.
- شرکت‌های هواپیمایی از پرداخت سهم خود در صندوق توسعه هواپیمایی، معاف شده‌اند.
- تمدید مهلت ارائه و تکمیل اظهارنامه مالیاتی سالانه تا ۲۸ فوریه ۲۰۲۰
- خریداری ماسک و سایر مواد پیشگیری پس از پایان شیوع ویروس کرونا از سوی دولت
- مالیات بر ارزش افزوده برای فروشندگان خودروهای دست دوم از اول ماه می ۲۰۲۰ تا پایان سال ۲۰۲۳ به ۰٫۵ درصد کاهش یافته است.

سیاست پولی

- نرخ بهره پایه تسهیلات بانکی در فوریه ۲۰۲۰ تا میزان ۱۰ واحد پایه (صدم درصد) کاهش یافت و برای وام‌های یک‌ساله از ۴,۱۵ به ۴,۰۵ درصد و وام‌های ۵ ساله از ۴,۸۰ به ۴,۷۵ درصد رسید.
- کاهش نرخ بهره قراردادهای بازخرید معکوس^۱ (ریپوی معکوس) برای قراردادهای ۷ روزه و ۱۴ روزه به ترتیب به میزان ۳۰ واحد پایه و ۱۰ واحد پایه
- با هدف مقابله با ویروس کرونا و تامین بودجه اضطراری برای کمک به بنگاه‌های آسیب‌دیده، بانک توسعه چین اولین سری از اوراق قرضه به ارزش ۱۳۵ میلیارد یوان و با نرخ بهره ۱,۶۵ درصد را منتشر کرد.
- تزریق ۳,۲۷ تریلیون تزریق نقدینگی به سیستم بانکی از طریق عملیات بازار باز (در قالب ریپوی معکوس و تسهیلات میان مدت) که شامل ۳ تریلیون یوان در نیمه نخست فوریه و ۱۷۰ میلیارد یوان در اواخر مارس است.
- پشتیبانی مالی از انتشار اوراق توسط بنگاه‌ها
- در نظر گرفتن مهلت زمانی بیش‌تر برای بازپرداخت وام‌های بنگاه‌های کوچک و متوسط و خانوارها
- افزایش پشتیبانی مالی برای ارائه تضامین اعتبارات
- انعطاف‌پذیری در اجرای سیاست‌های مدیریت دارایی
- تحمل میزان مطالبات غیرجاری بالا در بنگاه‌های آسیب‌دیده و کوچک و متوسط

۱- قرارداد بازخرید معکوس، نقطه مقابل قرارداد بازخرید می‌باشد. معامله‌گری که اوراق بهادار را می‌فروشد و در تاریخی مشخص در آینده، آن را بازخرید می‌کند، اصطلاحاً ریپو انجام داده است. معامله‌گری که اوراق بهادار را خریداری می‌کند و در تاریخی مشخص در آینده آن را مجدداً به فروش می‌رساند، اصطلاحاً ریپوی معکوس انجام داده است.

- از ۱۶ مارس ۲۰۲۰، نرخ سپرده قانونی برای دو گروه از بانک‌ها و به روشی هدفمند، کاهش داده شد؛ ۵۰ تا ۱۰۰ واحد پایه برای بانک‌هایی که سهم مشخص شده برای تخصیص منابع بانکی به بنگاه‌های کوچک و متوسط، بخش کشاورزی و کارآفرینان را رعایت می‌کنند و ۱۰۰ واحد پایه برای بانک‌های سهامی مشترک. بانک‌هایی که مشمول هر دو حالت شوند از تخفیف بیش‌تری در نرخ سپرده قانونی برخوردار خواهند شد. از ۱۵ آوریل ۲۰۲۰، نرخ سپرده قانونی برای بانک‌های کوچک و متوسط هم ۵۰ واحد پایه کاهش داده شد که بناست نرخ مزبور، از ۱۵ می ۲۰۲۰، مجدداً ۵۰ واحد پایه دیگر، کاهش یابد. نرخ سود متعلقه به ذخایر اضافی بانک‌ها هم از ۰٫۷۲ به ۰٫۳۵ درصد کاهش یافت.
- اعمال سیاست تمدید پرداخت/تنزیل تسهیلات به ارزش ۵۰۰ میلیون یوان در ۲۵ فوریه ۲۰۲۰ و در نظر گرفتن یک تریلیون یوان برای پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط. پشتیبانی از موسسات مالی برای تخصیص ۳۰۰ میلیون یوان برای وام‌دهی به بنگاه‌های کوچک و متوسط، کاهش بیش‌تر نرخ سپرده قانونی برای بانک‌های کوچک با هدف افزایش وام‌دهی به این گروه بنگاه‌ها.
- اجازه تعدیل انعطاف‌پذیر و شناور نرخ ارز و افزایش سقف تامین مالی خارجی بانک‌ها، موسسات مالی غیربانکی و بنگاه‌ها تا میزان ۲۵ درصد با رعایت چارچوب نظارتی احتیاطی کلان

منبع:

سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
صندوق بین‌المللی پول